

استفاده از لذت‌های مادی و حدود آن

مسیحیت مثل برهمن‌ها، ریاضت‌های خاصی را برای تن مطرح کرده‌اند؛ از جمله ممنوعیت استفاده از لذت‌های جسمانی و تجویز حداقل‌هایی برای ادامهٔ زندگی؛ بنابراین رهبانیت، گوشه‌گیری، انزواطلبی و ریاضت‌های سنگین مثل ازدواج نکردن را ممدوح و مطلوب می‌شمارند. بر همین اساس معاد جسمانی را نیز منکرند و می‌گویند در آخرت همه لذت‌ها روحانی است.

در مقابل این تفکر تفریطی یک جریان افراطی پدید آمده است که به آن لیبیرالیسم می‌گویند؛ پیروان این مکتب معتقدند انسان اساساً خلق شده است تا از لذت‌های مادی بهره‌برد و انسان خوشبخت را کسی می‌دانند که بیشترین کامیابی‌های مادی و لذت‌های جسمی را داشته باشد.

اسلام به عنوان یک مکتب آسمانی، افراط لیبرالی و رهبانیت مسیحی و برهمنی را مردود می‌داند. و استفاده از لذت‌های مادی را با شرایطی مجاز شمرده و اعتدال در استفاده از مواهب مادی را لازم می‌داند. قرآن کریم می‌فرماید:

﴿قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ﴾^۱

بگو: چه کسی زینت‌های الهی را که برای بندگان خود آفریده و روزی‌های پاکیزه را حرام کرده است؟! بگو: این‌ها در زندگی دنیا، برای کسانی است که ایمان آورده‌اند؛ [اگرچه دیگران نیز با آنها مشارکت دارند؛ ولی] در قیامت، خالص [برای مؤمنان] خواهد بود. اینگونه آیات [خود] را برای کسانی که آگاهند، شرح می‌دهیم.

اسلام استفاده از خوراکی‌ها را مطلوب می‌داند. اما افراط در خوردن را مجاز نمی‌داند و در استفاده کردن از خوراکی‌ها رعایت حدود و قوانینی را ضروری می‌داند که در اینجا به برخی از این حدود که در قرآن مطرح شده است اشاره می‌کنیم:

۱. خوردن و آشامیدن برای عبادت و خدمت، نه برای فساد؛

﴿كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ﴾^۲

از روزی‌های الهی بخورید و بیاشامید و در زمین فساد نکنید.

۱. اعراف: ۳۲.

۲. بقره: ۶۰.

۲. حلال و پاک بودن خوراکی‌ها:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا
خُطُوتَ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ﴾^۱

ای مردم، از آنچه در زمین است، حلال و پاکیزه بخورید و از گام‌های شیطان، پیروی نکنید؛ چه اینکه او، دشمن آشکار شماست.

۳. سپاسگزاری از منعم:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ
إِن كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾^۲

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از نعمت‌های پاکیزه‌ای که به شما روزی داده‌ایم، بخورید و شکر خدا را به جا آورید؛ اگر او را پرستش می‌کنید.

۴. اسراف نکردن:

﴿كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ﴾^۳

[از نعمت‌های الهی] بخورید و بیاشامید، ولی اسراف نکنید که خداوند مسرفان را دوست نمی‌دارد.

۱. بقره: ۱۶۸.

۲. بقره: ۱۷۲.

۳. اعراف: ۳۱.

۵. مخالفت خداوند نکردن:

﴿وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ

مُؤْمِنُونَ﴾^۱

و از نعمت‌های حلال و پاکیزه‌ای که خداوند به شما روزی داده است، بخورید و از [مخالفت] خداوندی که به او ایمان دارید، بپرهیزید.

۶. انجام اعمال صالح:

﴿يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ

عَلِيمٌ﴾^۲

ای پیامبران، از غذاهای پاکیزه بخورید، و عمل صالح انجام دهید، که من به آنچه انجام می‌دهید آگاهم.

اسلام کامیابی‌های جنسی را مجاز می‌شمارد، اما برای آن شرایطی ذکر می‌کند و بی‌بندوباری در آن را مجاز نمی‌داند:

﴿وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ

يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ﴾^۳

۱. مائده: ۸۸.

۲. مؤمنون: ۵۱.

۳. نور: ۳۲.

مردان و زنان بی‌همسر خود را همسر دهید، همچنین غلامان و کنیزان صالح و درستکاران را؛ اگر فقیر و تنگدست باشند، خداوند از فضل خود آنان را بی‌نیاز می‌سازد؛ خداوند گشایش‌دهنده و آگاه است.

و برای تعدد ازدواج شرایطی را یادآور می‌شود:

﴿فَانكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَلَّا تَعُولُوا﴾^۱

پس با زنان پاک [دیگر] ازدواج نمایید، دو یا سه یا چهار همسر و اگر می‌ترسید عدالت را [درباره همسران متعدد] رعایت نکنید، تنها یک همسر بگیرید، و یا از زنانی که مالک آنها هستید استفاده کنید، این کار، از ظلم و ستم، بهتر جلوگیری می‌کند.